یادداشت

تلاش یک معلم برای کاربردی‌کردن طرح «دادرس»

مرتضی شفقی . خبرنگار دانش‌آموز

● طرح ملـی دادرس مخفف (دانش‌آموز آماده در روزهای سـخت)، طرحی اسـت که سـازمان هلال احمر با همکاری سازمان آموزش و پرورش در کلاس‌های هشـتم راهنمایی اجرا می‌کند. در این میان معلمـی فداکار به دلیل احسـاس نیاز دوبـاره دانش‌آموزان به این مطالب با بخشـیدن بخشـی از زمان کلاس خود بـه این‌گونه مطالب سعی دارد نیاز دانش‌آموزان را برطرف کند.

رشید گلینی معلمی با ۳۰ سال سابقه خدمت و دارای مدرک کارشناسـی جامعه‌شناسی است. وی شـش سال است که این طرح را در پایه دهم اجـرا می‌کند. او بر این باور اسـت که این مباحث باعـث تکمیـل معلومـات قبلـی دانش‌آموزان و کاربردی‌شـدن آنهـا در زندگی روزمره اسـت. رشـید گلینی درباره اهدافش گفـت: به اهدافم رسـیده‌ام ولی نتیجه اصلـی آن در محل زندگی دانش‌آمـوزان اتفاق می‌افتد. سـعی مـن بر این اسـت که دانش‌آموزان در مواقـع بحران بتوانند حداقل به خود و خانواده‌شان کمک کنند.

او اهـداف دیگری نیز دارد که به گفته خودش عبارت‌اند از:

۱_ حضور و آموزش از طرف بسیج

۲_ برگـزاری کلاس‌هـای آموزشـی از طرف

نیروی انتظامی و مباحث پیشـگیری از وقوع جرم از طرف پلیس فتا

۳_ آموزش مسائل اجتماعی به دانش‌آموزان.

طـرح دادرس مجریانی دارد کـه در مدارس حضور می‌یابند.

ابوالفضل زارعی از اعضای نیروی هلال احمر اسـت که پنج سال است در آنجا خدمت می‌کند. او در مصاحبـه خود درباره این طـرح گفت: این طرح فقط در پایه هشتم برگزار می‌شود.

وی افزود: این طرح در ۱۶ ساعت با هدف کمک و گسـترش مهارت‌هـای امـدادی دانش‌آموزان به‌دلیل اتفاقاتی مانند: زلزله، آتش‌سـوزی و... که در مدارس رخ داده اسـت، از سال ۱۳۹۱ به طور آزمایشـی شـروع به فعالیت کرد و در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ گسـترش پیـدا کـرده و به عنوان طرحی اصلی شناخته شد.

مراحل آموزش این طرح دادرس به شـرح زیر است:

۱_ آموزش پناه‌گیری

۲_ ارزیابی و کنترل علائم حیاتی

۳- احیای قلبی-ریوی

۴_ خون‌ریزی

۵_ شکستگی و آتل‌بندی

۶_ حمل مصدوم

۷_ اطفای حریق

۸_ اسکان اضطراری

فناوری اطلاعات در گذر از پل آموزش و پرورش

گریزی بر دسترسی به آموزش باکیفیت

در این روزها که با قطعی فراگیر اینترنت روبه‌رو هسـتیم شاید موضوع ICT و تأثیرگذاری آن بر دسترسی همگانی به آموزش باکیفیت حرفی برای گفتن نداشته باشد اما در این نوشته با مرور فعالیت‌های آموزش و پرورش کشور در حوزه فناوری اطلاعات به اهمیت جایگاه این موضوع پرداخته و به تبیین این مسئله می‌پردازیم که پافشاری بر این مهم چگونه می‌تواند ما را از فقر فرهنگی و اقتصادی عبور دهد.

هم‌زمان با امضـای برنامه عمل آموزش برای همه (EFA) سـازمان ملل، برای سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۳۰، نشستی در کینگدائوی چین برگزار شد کـه به نقش ICT در تحقق اهداف آموزش برای همه اشـاره می‌کرد. در این نشسـت که اولین نشسـتی بود که به این موضوع می‌پرداخت، وزرای آموزش و پرورش معاهده‌ای امضا کردند که بر مبنای آن متعهد می‌شدند از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۳۰ شرایطی را در آموزش کشورها فراهم کنند.

این شرایط را می‌توان به این شکل فهرست‌بندی کرد:

اولین شرط، دسترسی اسـت. وزرای آموزش و پرورش متعهد شدند با به‌کارگیری فنـاوری اطلاعات، موضوع دسترسـی را در آموزش و پرورش بـرای همه دانش‌آموزان فراهم کنند. یکی از محورهای اسـتفاده از ICT برای دسـتیابی به اهداف STG است که اهداف توسعه پایدار است. هدف چهارم توسـعه پایدار تحقق آموزش برای همه دانش‌آموزان مسـتقل از جنسیت، روستایی یا شهری بودن یا انواع تمایزهاست.

موضوع دوم به‌کارگیری ICT برای افزایش دسترسـی به آموزش برای دختران و پسـران اسـت. باید بسـتری فراهم کرد تا بتوان ایـن فناوری را به‌خصوص به مناطق روسـتایی و دورافتاده منتقل کرد. دختران معمولا به‌خصوص در چهار استان کشور تفاوت قابل توجهی دارند که فناوری باید کمک کند به اینکه بتوانیم دسترسی را برایشان فراهم کنیم.

نکته سوم که بسـیار مهم است دسترسـی به محیط یادگیری محیط الکترونیکی تا سال ۲۰۳۰ برای همه است. فناوری اطلاعات باید کمک کند تا محیط یادگیری الکترونیکی در مدارس تا سـال ۲۰۳۰ برای همه فراهم شـود. موضوع دسترسی همراه باکیفیت، بحثی است که معمولا در همه اصناف به آن توجه می‌شـود و آموزش و پرورش نیز باید به آن توجه کند. در واقع ICT باید با امکاناتی که در اختیار فناوری اطلاعات می‌گذارد عامل ارتقای کیفیت یادگیری باشد. یعنی چندرسانه‌ای‌بودن، خودمدیریتی‌بودن، دردسترس‌بودن، تعاملی‌بودن و بسـیاری از ویژگی‌های دیگر می‌تواند به این هدف کمک کند.

ICT و مهارت شهروندی

همچنین مهارت ICT به‌عنوان مهارت شهروندی و عمومی باید مورد توجه قرار بگیرد که آماده‌سـازی بسـتر آن نیز برعهده آموزش و پرورش است. به همین دلیل در تحولی که در چند سال اخیر اتفاق افتاد، کتابی در دوره ابتدایی و دوره اول متوسـطه تحت عنوان فناوری اضافه شده است کـه ۵۰ درصد محتوای این کتاب به تربیـت مهارت‌های ICT برای تحقق دولت الکترونیک و برای تربیت شهروند عمومی مجهز به مهارت‌های ICT پرداخته است.

درنهایت معاهدات تلفیق فناوری اطلاعات در فرایند یادگیری و یاددهی اسـت. در کاربردهای فناوری اطلاعات که در معاهده اسـت و باید برای اجرای آن تلاش شود بر پوشاندن شکاف آموزشی تأکید شده است. از این‌رو به شکاف آموزشـی از دو منظر توجه می‌شود: یکی از منظر دسترسی به ICT و دیگری استفاده از ICT.

در ایران دسترسـی تا حد زیادی فراهم شـد، اما اسـتفاده از دسترسی هیچ‌گاه محقق نشـد. اگر تفاوت در دسترسی بین مناطق محروم و مناطق برخوردار وجود داشته باشد، طبیعی اسـت که توسعه فناوری اطلاعات، شکاف دیجیتالی را بین مناطق مختلف آموزش و پرورش کشور توسعه و افزایش می‌دهد. اگر دسترسـی فراهم شد، امکان استفاده از ICT باید گام دوم باشد. نکته بعدی شـکاف در سطح ملی است. در بین مناطق کشور تمایزهایـی داریـم، بنابراین توجه به مناطق محروم در تجهیز و توسـعه می‌تواند مانع این شکاف شـود که در سطح ملی، روستاها و شهرستان‌ها از یک مزیت برخوردار باشـند. شکاف در سـطح بین‌المللی نیز می‌تواند باعث شود در سطح جهانی فاصله‌ای داشته باشیم که به توسعه شکاف دیجیتـال بین ما و جهان دامن بزند. در ایـن زمینه اولویت تجهیز از منابع دولتی به مدارس محروم در مناطق روسـتایی اسـت. در مناطق شـهری معمولا با مشـارکت اولیا این اتفاق می‌افتد. اما منابـع دولتی به مناطق روستایی تخصیص پیدا می‌کند.

همچنیـن اجرای طرح USO باید با همـکاری وزارت ارتباطات فراهم شـود که در ایـن زمینه سـه برنامه مورد توجـه قرارگرفته اسـت. یکی راه‌اندازی آموزش الکترونیکی نیروی انسانی و معلمان روستایی است که خوشبختانه در برنامه درسی جدید دانشگاه فرهنگیان مهارت‌های عمومی ICDL جزء پیش‌نیازهای ورودی دانشـجویان قلمداد شـده و به‌کارگیری فناوری اطلاعـات در فرایند یادگیری و یاددهـی، تولید محتوا، به‌کارگیری در حوزه درسـی خاص جزء دروسـی است که دانشـجویان در این دوره می‌گذرانند. خوشبختانه چون این دانشجویان به مناطق روستایی می‌روند، نیروهایی هسـتند که دانش و مهارت کافی را دارند و می‌توانند این شکاف دیجیتالی را کاهش دهند. مسئله دیگر راه‌اندازی سامانه آموزش از راه دور برای مناطق روستایی است که در این سامانه با استفاده از ظرفیت فناوری جدید تلویزیون‌های تعاملی و رسانه‌های تعاملی که زیرساخت‌هایش در کشـور فراهم شـده، از طریق IPTV و محتوای الکترونیکی هم که بخش سـوم USO هسـت، می‌توانیم محتوا را هم تولید کنیم تا در این زمینه از شکاف دیجیتال جلوگیری کنیم.

فناوری‌های جدید و تغییر ساختار اجتماعی

در ۳۰ سـال اخیر سـاختار اجتماعی ایران تغییر کرده است. در این ۳۰ سال از یک ساختار روستایی که بیش از ۶۰ درصد جمعیت، ساکن روستا و کمتر از ۴۰ درصد ساکن شهرها بودند، به ساختاری رسیده‌ایم که هم‌اکنون ۲۷ درصد جمعیت سـاکن روستا و بقیه ساکن شهرها هستند. هرم نیروی انسانی در کشور هم دچار تغییر شده است و فناوری‌های جدید تأثیر بسیار زیادی در مهارت‌آموزی افراد به وجود آورده است؛ بنابراین نیازمند هستیم کـه نظام آموزشـی و امکاناتی که داریم، با تحولاتی که در پیش اسـت و اتفاق افتاده اسـت، تطبیـق پیدا کند. برای این کار، هـم نیازمند تحول در سیاست‌گذاری آموزش‌وپرورش و آموزش عالی هستیم و هم نیازمند تغییر تعامل بین دانش‌آموز، معلم و مدرسـه که با اسـتفاده از ابزارهای جدید، حاصل می‌شـود. با توجه به بررسی‌های انجام‌شده، در تمام ابزارهایی که در اختیار ما قرار گرفته اسـت، موضوع اسـتفاده از فناوری اطلاعات از آن نظر که هم تحول را مدیریت می‌کند و هم امکانات را به صورت گسـترده در اختیار جامعه قرار می‌دهد، بیشـترین نقش را تاکنون داشـته اسـت. سـاختار جمعیتی کشور هنوز یک جامعه بسیار جوان است. نزدیک به ۷۰ درصد جمعیت بین ۳۰ تا ۳۵ سـال قرار گرفته است. امکانات آموزشی و مهارت‌آفرینی برای این مجموعه به‌عنوان یک مولد ثروت باید در دستور کار استراتژیک کشور قرار گیرد. با مطالعه بسیاری از کشورهای دنیا، در سه دهه اخیر که اقتصادهای نوظهور دانش‌بنیان داشته‌اند، به این نتیجه می‌رسیم که تکیه آنها بر دانش و مهارت بوده است.

تغییرات تکنولوژی باعث شده یک نفر در مدت کوتاهی مجبور باشد که مهارت‌های متفاوتی را تجربه کند و امکان ندارد که با چنین سـاختارهای سنتی موجود به این سطح برسیم. حال باید پرسید که برای رسیدن به این سطح مدنظر چه باید کرد؟ سـه عنصر بسیار مهم در این زمینه عبارت‌اند از: ۱- نهاد آموزش شـامل مدرسـه و فرایندها، ۲- معلم ۳- امکاناتی که در نظام آموزش‌وپرورش هسـت. این سـه عنصر باید بـه صورت مدرن و منصفانه در کشور در دسترس قرار بگیرد تا بتوانیم شاهد تغییر باشیم.

نظام آموزش‌وپرورش ما در شـرایط فعلی با ابزارهای تکنولوژی جدید در کنار سیاسـت‌گذاری‌های درسـت می‌تواند نقش بسـزایی در کاهش محرومیت‌ها داشـته باشـد. به طور مثال فردی که امکان دسترسـی به آزمایشگاه ندارد یا اینکه در سیستم‌های دولتی بدون حمایت‌های آموزشی قوی تحصیل می‌کند، در سطح عمومی مجموعه‌ای از ابزارهای تکنولوژی در اختیارش قرار می‌گیرد که آن محرومیت‌ها را تا حدودی جبران می‌کند.

تعلیم و تربیت هوشیار با ابزار فاوا

نکته‌ای که معلمان باید به آن توجه کنند، این اسـت که دانش‌آموزان را بـرای مهارت‌ها و امکاناتی آموزش دهند که برای آینده باشـد؛ تا برای شـرایط پیش‌رو و چیزهایی که خلق نشده، مهارت پیدا کنند. همچنین در این مسیر نیازمند این هستیم که در شیوه‌های آموزشی تفاوت دانش‌آموزان را ببینیم. آموزش برای انواع دانش‌آموزان با خلق‌وخوهای متفاوت، تدوین روابط معلم و شـاگرد، امکان آموزش مسـتمر در طـول زندگی و امکان اسـتفاده از ابزارهای جدید که بتواند مهارت‌هـا را به صورت تصویری به مخاطب منتقل کند. در میان همه این فعالیت‌ها، ارزش‌ها و اصول در هر جامعه، پایه و محور همه تصمیمات اسـت. با رعایت این اصول به‌راحتی می‌توانیم دیگر مهارت‌هـا را در جامعه در اختیار قرار دهیم. انتظار ما این است که با یک سازوکار منظم و حرفه‌ای در مدارس با معلمان حرفه‌ای‌تر، تعلیم و تربیت هوشـیار و امکانات شـبکه‌ای گسـترده، دانش‌آموزانی را آموزش دهیم که خودشان مهارت‌آفرینی کنند. در این شرایط در واقع تمام مراحل آموزش اعم از ارائـه درس، اجرای تمرین، تماس تیمی و گروهی، واکنش‌های دوجانبه و چندجانبه با امکانات تکنولوژی امکان‌پذیر اسـت. فاوا (فناوری اطلاعـات و ارتباطات) ابزاری بسـیار کارآمد و به‌عنوان یک فرصت توسعه‌مدار است.

فناوری اطلاعات و ارتباطات محور توسعه است و در همه ابعاد زندگی اثر دارد؛ اما هنوز به جایگاهی نرسـیده اسـت که مردم یا مسـئولان از آن راضی باشـند. آموزش نیز در جامعه ما امری مهم و ارزشمند است. اینکه کشـور ما در بهره‌گیری از تکنولوژی در جایگاه ۱۲۶ جهان ایسـتاده است، اتفاق خوبی نیسـت و سیاست‌های آموزشی ما را زیر سؤال می‌برد. این در حالی است که اگر در اخذ شهریه از اولیای دانش‌آموزان، رتبه‌بندی صورت گیرد، کشور ما در مقام نخست قرار می‌گیرد.

هنوز در ایران بحث‌هایی ماننـد اینترنت پاک و اینترنت ناپاک، مضرات اینترنت و... مطرح است. همه به این موضع واقف‌اند که اینترنت مضراتی دارد؛ کمااینکه برق و گاز هم مضراتی دارند و می‌توانند منجر به کشته‌شدن افراد شوند؛ اما هیچ سـمیناری درباره استفاده‌کردن یا نکردن از گاز برگزار نمی‌شود. عده کمی از جامعه به این باور رسیده‌اند که فناوری اطلاعات و ارتباطات برای پیشرفت جامعه ضروری است؛ بنابراین اولین گام در توسعه فناوری اطلاعات، فرهنگ‌سـازی است. زمانی که همه جامعه به این باور برسند که استفاده مناسب از تکنولوژی در پیشرفت جامعه ضروری است، به نقطه مثبتی رسیده‌ایم.

یادداشت

فراز و نشیب‌های توزیع شیر در مدارس

● بالاخره بعـد از اما و اگرهای بسـیار زیاد برای توزیع شـیر رایـگان در مدارس، سـازمان برنامه و بودجه کشـور از تخصیص و پرداخت هزار میلیارد ریال به وزارت آموزش و پرورش برای توزیع رایگان شیر مدارس با اولویت هشـت استان کم‌برخوردار خبر داد. به گفته روابط‌عمومی سـازمان برنامه و بودجه «در قانون بودجه سـال ۱۳۹۸کشـور برای یارانه شیر مدارس ردیفی پیش‌بینی شده بود که در این راستا، مبلغ هزارو ۸۰۰ میلیارد ریال ابلاغ شد».

ابتدایی‌تریـن عنصـری که پیش‌نیـاز آموزش اسـت، مربوط به فقـر انرژی پروتئیـن و دیگری مربوط به ریزمغذی‌هاسـت. در اینجا لازم اسـت بـه تعریـف امنیت غذایـی توجه شـود. امنیت غذایی یعنی اول غذا به اندازه کافی تأمین شـود و دوم اینکه در دسترس همه باشد، سوم غذا باید کیفیت داشته باشـد و چهارم اینکه اقتصادی نیز باشـد. با این اسـتاندارد نباید غذایی تهیه شود و پشـت ویترین باقی بماند. بـرای مثال، نباید طرح شـیر مدرسه فقط در شـهرهای بزرگ اجرا شود. یکـی از پروژه‌هایی کـه در دنیا بـرای فقرزدایی اجرا می‌شـود، برنامه شـیر مدارس اسـت. چرا شـیر مدارس؟ چرا سیب مدارس نیست؟ چرا نان مدارس نیست؟ چرا تغذیه مدارس نیست؟ برای اینکه شیر یک ماده غذایی کامل است.

وقتی برنامه شـیر مدارس در ایران شروع شد، اهداف بسیار خوبی داشت. یکی از اهداف این بود که برای افزایش مصرف شیر و لبنیات فرهنگ‌سازی کند اما هنوز ۲۵ درصـد بچه‌ها قدکوتاه و کم‌وزن هسـتند. متأسـفانه آرام‌آرام مناطق محروم برای اجـرای طرح فراموش شـدند و حتـی در مناطق برخوردار نیز به طور نامناسب اجرا شد.

بر اسـاس قانون بودجه سال جاری مقرر شده است ۶۰ نوبت شیر رایگان بین دانش‌آموزان هشت استان کمتربرخوردار کشور از جمله ایلام، بوشهر، خراسـان جنوبی، خوزستان، سیستان‌وبلوچستان، کهگیلویـه و بویراحمد و هرمزگان توزیع شـود. اما چرا این نـوع طرح‌های بااهمیت ثبات واقعی ندارنـد و چرا ایـن برنامه‌ها بـا واقعیت منطبق نیسـتند و در عمل اجرا نمی‌شوند؟ به دلیل اینکه به راهکارهای برنامه‌ریزی منظـم و پایدار، تأمین اعتبار لازم در زمان مناسب، شروع به‌موقع برنامه در ابتدای سـال تحصیلـی، اسـتفاده از کیفیت مناسـب، حذف مناقصه‌ها، توجه به سـلامت و تعامل و همکاری بین دسـتگاه‌های درگیر توجه نمی‌شـود. اگر این راهکارها عملی شود و آنهایی که مسئول این کار هستند درگیر برنامه شوند، این حرکت ملی موفق خواهد شد. پیشنهاد دیگر این است که وزارت آموزش و پرورش تدبیری بیندیشد تـا در موضوع مهم تغذیـه دانش‌آموزان خیران حضور فعال داشـته باشند چراکه موضوع تغذیه دانش‌آمـوز اگر بیشـتر از بنای مدرسـه اهمیت نداشته باشد، قطعا کمتر هم نیست. آیا نمی‌شود به جای اینکه خیران محترم، مدرسـه‌های خوب بسـازند، یک سال یا دو سـال تغذیه بچه‌ها را بر عهده بگیرند؟ برای مثال، کشـوری مثل تایلند که حتی نمی‌شود گفت کشور در حال توسعه است، هشـت میلیون دانش‌آموز را تحت برنامه دارد و برنامه را درست انجام می‌دهد. ۲۶۰ نوبت شیر در مدرسـه توزیع می‌کند و بودجه‌ای که اختصاص می‌دهد، ۴۳۳ میلیون دلار است. پیامد این برنامه این می‌شـود که رشـد قدی بچه‌ها در ۱۵ سـال گذشته شش سانت بیشتر شده است.

جدول ۳۵۳۹ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- تمام‌کننـده- حـالا- اسـپرم ۲- روحانـی مبـارز و مخالف رضاخان- زمـان آغازین ۳- زمین آذری- کسـب‌وکار- نویسـنده ۴- ضربـه‌ای با پا- شـهری در ایتالیا- غضروف هلالی در مفصل زانو ۵- همسایه روسـیه- هواپیمای سـبک بی‌موتور ۶- از آلات موسـیقی- درنده‌ای شـبیه یوزپلنگ- جنازه ۷- از القاب اشـرافی زنان اروپا- پوشـیده و پنهان- بله آلمانی ۸- پروفیل فلزی به شکل زاویه قائمه- گیاهـی- مربوط به جامعـه دارای تمدن ۹- افسارگسـیخته- مرکـز- همسـایه چیـن ۱۰- خاخام- غیر قابل انکار- روز جمعه ۱۱- لقب سعدی شـیرازی- بی‌ریخت و زشت ۱۲- مأیوس- جاسـوس و خبرچین- یک نفـر ۱۳- دیگر- نوعی سـنگ قیمتـی- یادداشـت ۱۴- بند چرمـی- از باشـگاه‌های فوتبـال ترکیـه ۱۵- کاشـف الکل- تکیه‌دادن- جانشین وضو.

عمودی:

۱- گـذرگاه سـیل- خطیـب- کمیـاب ۲- از جشـن‌های قدیـم ایرانیان- هرج‌ومـرج- تعجب زنانـه ۳- بالاآمـدن آب دریا- پوشـاک دسـت- منصف‌الزاویه ۴- سـنگ عیار- نوعـی بلوز زنانه- موهـوم ۵- پشـتیبانی و حمایت‌کـردن- روسـتا ۶- اشرف مخلوقات است- مرکز کردستان- قاعده ۷- دانشـگاهی معتبر در انگلستان- دستگاه تولید بخار- مادرعرب ۸- همنشین- حدس- دائم‌الوجود ۹- سمت‌وسـو- هشـتمین ماه میـلادی- آلبومی با آواز سـالار عقیلی ۱۰- هر بخش از اوسـتا- زبانی از خانـواده زبان‌های هندواروپایـی- جعبه مقوایی ۱۱- فرمانروایی- ثابـت قدم ۱۲- فرزندانی که از یک پدر و مادر نیستند- مرکز استان الانبار در عراق- واحد شـمارش لباس ۱۳- خواستن- شـجاعت- افزونی برنج پس از پخته‌شـدن ۱۴- صدای پنچری- شـهر چشمه‌های آبگرم- خوش‌آوازه ۱۵- دشنام‌گو - شک و تردید - دست محبت بر سر او بکشید.

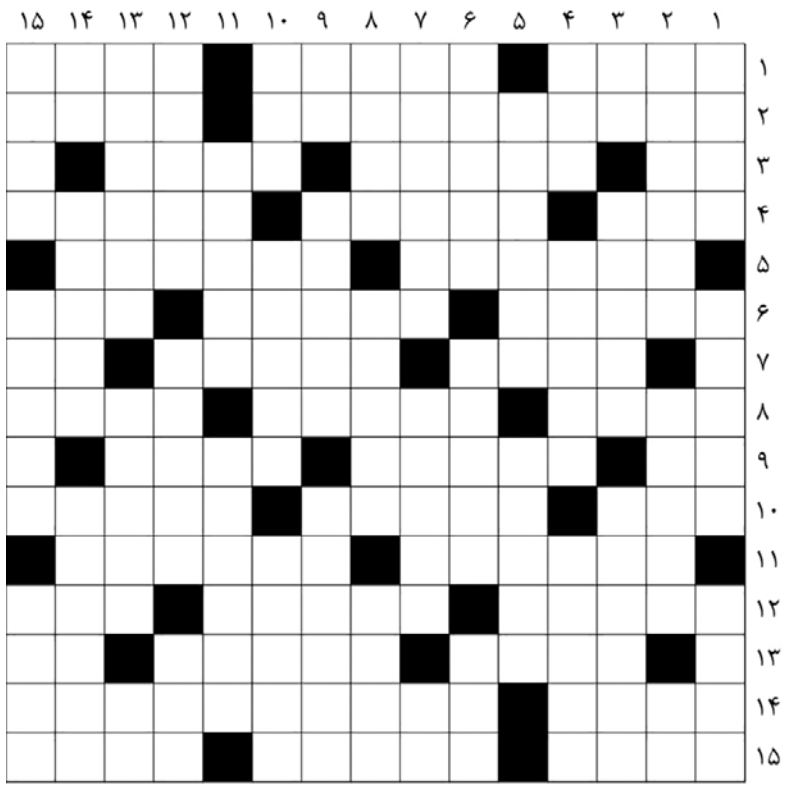

حل سودوکو سخت

۵	۳	۷	۱	۹	۶	۸	۴	۲
۹	۲	۶	۸	۴	۳	۷	۵	۱
۱	۴	۸	۷	۲	۵	۶	۹	۳
۳	۵	۴	۲	۷	۸	۹	۱	۶
۶	۸	۱	۵	۳	۹	۴	۲	۷
۲	۷	۹	۶	۱	۴	۳	۸	۵
۴	۶	۲	۹	۵	۷	۱	۳	۸
۸	۱	۳	۴	۶	۲	۵	۷	۹
۷	۹	۵	۳	۸	۱	۲	۶	۴

حل سودوکو ۲۵۳۴

۲	۱	۴	۵	۸	۹	۳	۶	۷
۶	۹	۷	۳	۴	۱	۸	۵	۲
۸	۳	۵	۶	۷	۲	۴	۱	۹
۱	۸	۲	۹	۳	۴	۵	۷	۶
۷	۵	۳	۱	۶	۸	۹	۲	۴
۴	۶	۹	۲	۵	۷	۱	۳	۸
۵	۲	۱	۴	۹	۶	۷	۸	۳
۳	۴	۸	۷	۲	۵	۶	۹	۱
۹	۷	۶	۸	۱	۳	۲	۴	۵

جدول ۳۵۳۸

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ف	ه	ی	م	■	د	ن	ک	و	ف	ن	ک	■	ک	ش
۲	ر	ا	■	ب	ر	م	و	د	ا	■	ا	ن	ز	و	ا
۳	ا	ر	ق	ا	م	■	ش	و	ک	ا	■	و	ر	ث	ه
۴	خ	ب	ر	د	ا	ر	■	ک	م	د	ی	■	ا	ر	د
۵	■	■	ق	ا	ر	و	ن	■	ن	ا	خ	ل	ف	■	■
۶	ر	ج	ا	■	م	ش	ت	ق	■	م	ش	ا	ه	د	ه
۷	ی	ا	و	ر	■	ن	ب	ر	ا	س	ک	ا	■	و	ر
۸	م	س	ل	و	ل	■	و	ا	ل	■	ن	ق	ا	ل	ه
۹	ی	و	■	ک	ا	ل	ک	ب	ا	ب	■	ل	و	ا	ر
۱۰	ا	س	ت	ا	ر	ا	■	ت	ش	خ	ص	■	ا	ب	ی
۱۱	■	■	د	ر	و	ن	ه	■	ت	و	د	ا	ر	■	■
۱۲	ن	ص	ف	■	س	د	ی	م	■	ر	ا	ه	ک	ش	ا
۱۳	ق	د	ی	س	■	ا	ج	و	ف	■	ر	ا	ی	ح	ه
۱۴	م	ق	ن	ن	ه	■	ا	ر	ا	س	ت	ن	■	ن	و
۱۵	ت	ه	■	ن	ا	خ	ن	خ	ش	ک	■	ت	ن	ه	ا

سودوکو سخت ۲۵۳۵

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

	۵			۲	۶	۸	۹	
۳							۲	
				۱		۴		
	۳	۵			۸		۴	
	۹	۷				۳	۸	
	۴		۶			۵	۷	
		۳		۶				
	۷							۶
	۶	۲	۷	۵			۳	

سودوکو ساده ۲۵۳۵

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

	۸					۷		
۱	۹	۷				۶	۳	
	۳		۷	۴				۲
۴	۶	۲	۹			۱		۷
			۵		۴			
۷		۳			۶	۸	۴	۹
۳				۵	۹		۷	
	۴	۸				۵	۲	۶
		۱					۹	